

نفسی هربرده ۱۰ غرورده

منه لکی بوسته ایله ۵ لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین ۵ دولار)

اونه واعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسه
مراجعت ایدیلیر .

یازی ایشلرینک مرجعی آقره مرلریدر .

حیات

هیانه دامامیانه ... دیانه راهلر هر حیات قاتلم ...
- نیجه -

اداره مرکزی :

آقرهده ، استانبول جادهسنده آقره
معارفامینلکی یانندهکی دائره

استانبول بوروسی :

استانبولده ، بابعالی جادهسنده ۸۷ نوروده
دائرة مخصوصه

۳ نجی جلد

آقره ، ۸ کانون اول ، ۱۹۲۷

صافی : ۵۴

صاحبه :

علم و مفکوره

مفکوره جیلکک بلکه اک مفکوره وی بر
مثلی اولارق طانیدیغ « ضیا کونک آلپ » ک بر
مطالعہ سنی دائما خاطرلارم . برکون ، قالا بالق بر
مجلسده ، بزده علم حیاتک انکشاف ایتمه دیکندن ،
حقیقی معناسیله عالملمز بولونمادیغندن بحث
ایدیلدیکی بر صیراده ، مرحوم دیمشدی که :

— بونک باشلیجه سبی ملی مفکوره دن
محرومیتدر . بر دفعه روحلمزده بو آتش
یانسین ، اونک فیضی مملکتک محتاج اولدینی
عالملمزده یتیشدیره جکدر .

ضیا ، بعض معارضلرینک حقسز اولارق
ادما ایتدکری وجهله ، هر هانکی بر مسئله نی یالکز
برجهه دن کورمکه اکتفا ایدن بسیط بر آدم
دکلدی . یالکز ، محیطی اوزرنده قوتله مؤثر اولاق
واطر افنده کیرک ایمانی دائما تقویه ایتک ایسته یین
هر مرشدکی ، ریاضی بر قطعیته حکملرینی ویرر ،
مخاطبلرنده یکی بر ایمان او یاندر مق ایستردی . قرون
وسطائی تلقیلری بیقمووه عثمانلیق موهومه سینه
صاپلانوب قالان صوفیه لره وزوپه لره قارش
عکس العمل یایمق ایچون ، مملکتده کی بوتون
فنالقلمی ، بوتون یوقسولقلری « ملی مفکوره » دن
محروم اولوشمزه عطف ایدردی . ایشته اوکون ،
اکثریت اعتباریله قوزمو پولیتارله مدرسه لیلردن
ترکب ایدن مجلسده او طرزده لسان قوللانمہ سنک
باشلیجه سبی ده بویدی . یوقسه ، چوق کنیش
معلوماتی و چوق شخصی کوروشلریله جدا بر خارقہ
اولان بو بویوک متفکرک ، اجتماعی تکاملک هر نوع
عالملمزینی لایقيله قاورا مامش اولماسی اصلا تصور
ایدیله مز .

ای دوشونوله جک اولورسه ، ضیانک
مطالعہ سنده هر حالده بر حقیقت حصہ سی بولماق
قابل دکلدی : هنوز « ملیت » دویغوسنی دویغایه رق
ساده جه « امت » وجدانه ، « امت » شعورینه
مالک اولان اجتماعی بر هیئت ، تمامیه قرون وسطائی
بر تشکلدی ؛ بویله بر تشکل ایچنده سربست
تفکرک موقعی یوقدر که اوراده عصری معناسیله
« علم » موجود اولایلسون . صوک زمانلره
قدر مملکتیزده « علم » و « عالم » دینجه ،
ساده جه دینی ماهیتده مدرسه بیلکیرلرینک و مدرسه
آداملرینک خاطره کلمہ سی ، مثبت علملرک
هیچ موقعی اولمامہ سی ، بوکا بر دلیل دکلیدر ؟
داها بر قاج سینه اولنه کلنجه جه قدر « شیخ الاسلامق »
تشکیلاتی قارشیسنده سربست دوشونمکه و بو
سربست دوشونجه لری تبلیغه امکان وارمیدی ؟
بو وضعیتده و بو ذهنیتده بولونان بر مملکتده عصری
علم تلقیسنک انکشافنه امکان اولامایه جنی ، عادتاً
بر متعارفه در . تورک ملتی آنجاق کندی ملیتینی
ادراک ایتدکدن صوکرادر که حاکمیتینی کندی
النه الدی و ملیت اساسلرینه دایانان بر « ملی
دولت » قورمغه موفق اولدی . بناء علیه ، مملکتده
عصری علمک انکشاف و ترقیسی ده ، آنجاق
بوندن صوکر امکان اولایله جکدر . ایشته
بوشکلده دوشونوله جک اولورسه ضیا به حق
ویرمه مک قابل میدر ؟

تورک ملتک ، داها اسلامیتدن اولکی
زمانلردن باشلا یه رق ، بوکونه قدر فکر و صنعت
ساحه سنده یاپدینی ایشلر ، عمومیتله ظن
اولوندیغندن چوق فضلہ در . ماضیمزه طائد

آرک اولوژی و تاریخ تدقیقاتک متنادی ترقیسی
سایه سنده ، اسلامیتدن اول اولسون ، اسلام
مدنیتی دائره سنده اولسون ، تورکک فکر
و صنعت حیاتنه هیچ بر زمان بیکانه قالمادیغنی هرکون
داها قوتله آکلاشیلور : لا اقل بیک ایکی یوز
سنه دن بری تورکک ادبیاتی اولدینی ، تورک خلق
ادبیاتک قومشوقوملر اوزرنده ایزلر بر اقدینی ،
اسلام معماریسی داخلنده تورک معماریسنک
مستقل و چوق قوتلی بر تکامل کچیردیکی ،
اسلام مدنیتک تشکله تورکک بویوک و فعال
بر رولی اولدینی عادتاً متعارفه حکمنه کیرمشدر .
لکن ، بوتون بونلره رغماً ، جهان تاریخک
عمومی یورویشی اوزرنده ، تورکک ، ماده ،
بو معنوی رولله قیاس ایدیله میه جک قدر بویوک
بر تأثیری اولدیغنی اونو تماممالی یز . تورکک مادی
و معنوی ساحه لرده کی بو تأثیرلرینی مقایسه ایدنجه
واصل اولدیغمز نتیجه شودر : تاریخک هیچ
بر دورنده معنوی قوتمز مادی قوتمزله متناسب
اولمامشدر ! یعنی ، فکر و صنعت ساحه سنده تجلی
ایدن معنوی قوتمز ، هر زمان ، سیاست و عسکرک
ساحه سنده کندی کویستره دن مادی قوتمزدن چوق
آشانی قالمش ، اونکله متوازن صاییللاجق بر مرتبه به
اصلا یوکسه لمشدر .

بوراده بو حادثه نک سبیلرینی تحلیلہ قالدیشه جق
دکلز . نتیجه لرینه کلنجه ، صوک عصرلره قدر
تورکک مادی قوتی ایچون او قدر مضر اولمایان
بو موازنه سزلکک ، ایکی عصر دن بری چوق الیم
نتیجه لر ویردیکنی بیلیورز . بالخاصه بوکون ،
« علم » و اونک تطبیقاتندن عبارت اولان « ته قنیک » ،

تاغورک بر تیار وسندہ

مندیادی

ای اورمانک آلهوی! چیچکن مشعله لک کاملاً
آتش آلمش .

کنجکک قیریل احتراصله شارقیلریمزی اوپدک .
مانغو چیچکری ایلک بهارک طاتلی روزکاری
ایچنده خبرلرینی مجهوله فیرلانیورلر .
وبوتون کون یکی یاپراقلر خویالرینک زمزمه سنی
ایشیتدیریورلر .

ای ایلک بهار ، کوزهل فوقولریکک آغی
قلبریمزک اوستنه آندک .
وسن بزی ترنم ایدهرک کندیکه چکیورسک .
(آسزین آیدینلانان دالرا اوزرنده شامپاق
چیچکرینی تمیل ایدهن کنجکلر کورونور .)

میمک آیمه (شامپاق) ک شارقسی

کولکم دالغهلریکک ایچنده رقص ایدیور ؛
ای ایرماق ؛
صولرک متادیا آقیور ، حالبوکه بن اویانیق
دالقلریله هرکتز قالیورم .

قیلمدائشم وارلغمک سا کن دهرینلکندنه ، کنج
یاپراقلریمک حظ وبریچی دوغوشنده صافلانیور .
چیچکلریمک بولنی ایچنده ، حیاتمک نوره فارشی
بسلهدیکی کورونمز آتشی ایچنده .

کوک یوزک والریمک هیجانلی تیریه پشی آلتنده
قیپردانیور ؛ وبو فخرک سکوتی اخلال ایدیور .

صباح

(صحنه نك آرقاسی قارا کلفلاشیر . صحنه نك اوک
طرفی آیدینلانیر ، بر آلائی کنج ترنم ایدهرک کیره لرلر .)
نیسان آتشی یاپراق وچیچک حالنده هر یرده
فیشفیرارق اورماندن اورمانه صیجراور .

کوک یوزی رنکاری اسرافله صاچیور ؛
هوا شارقیلرله جوشقون ؛

روزکارک شدتله صارصدینی بویوک قورولرک
آغاجلری آندیشه لرله بزه نفوذ ایدیورلر .

هوا جیلغین بر نشته نك وجدیله دولو ؛
و طاتلی روزکار جیچدن جیچکه ، هر برینه آدینی
سورارق قوشیور .

— لطفاً ۱۳ نجی صیفه به کچیکر —

برنجی یرده

هر یرده ایلک بهار خبرجیلری .
تیریه یچی بامبو یاپراقلرنده ، قوشلرک یووالرنده
وچیچک آچش دالرده شارقیلر .

شارقیلک مقدمه سی

ایکنجی آرغوانی یرده قالفار ، صحنه نك ایلک یوکسک
قسی قوبوماوی برکوک یوزی فونله کورونور . کوک
یوزنده یکی آئی و ییلدیزلرک کووش نقطه لر
واردر .

اؤک پلاندنه آغاجلر ، وچیچکمن چلکارله دوناتیلش
بر صالینجاق . جیچکلر هر یری قابلامشدر .
صول طرفده و ایلک نهایتده بر ماغارامک مدخلی
کورونور .

بامبونی تمیل ایدهن جوجوقلر آغاجلرک سالانماسنی
تقلیداً سالانیرلر .

بامبرنک شارقسی

آئی باشی بوش کزه ن جنوب روزکاری ، بنی
سالامایه کل ؛ بنی یکی یاپراقلرک خارقه سی قویننده
اویاندر .

بن یولک کنارنده بر بامبوم ؛ دالرمده حیاتی
عکس انداز ایتدیرمک ایچون کله کی بکله یورم .

آئی باشی بوش کزه ن جنوب روزکاری ، بن
اوطوردینم بر ایچمه واربولک اوچنده در .

سنک اوزاق بولجیلغکی و آیاقلریکک لسانی
طانیورم .

سنک ایلک کوجوک تماسک بنی تیریه تیور
واویاندریور .

سنک ایلکله ییشک بنم اسرارمی طویلار .
(قوشلری تمیل ایدهن کنج قیرلر رقص ایدهرک
کلیرلر .)

قوشلرک شارقسی

کوک یوزی ایشیغنی قلبریمزه دوکویور . شارقیلر .
یمزله کوک یوزینی دولدورویورز ؛ هوانوطه لریمزله ده لیک
ده شیک اولدی ؛ وبری جیلغیتلغنک قانادلری اوزرنده
اوجورویور .

ایسارطا .. بویوک سیاسی غایه نی حقیقت یایماه
چالیشان آنه دولتک سیاسی وظیفه سنی ، داهای
دوغروسی سیاسی مروتی ایفایده بیله جک بر درجه به
کله سی ، مختلف سیاسی مریزلره صاحب اولاسی
ایجاب ایدهر . بهریقله سک تعقیب ایتدیکی داخلی
پولتیقه نك هدفی بودر . بوده آنجاق دار ذهنیتک ،
عننه مربوطیتک ، عینی زمانده ایلن اتحادیه مانع
اولان علی آریستوقراط فکرلرک اورتادن قانقما سیله
ممکندر . قاقاط بهریقله سی بیله بویله بر سیاسی تربیه نك
مشکلاتی آکلور . بهریقله سک تولدکن صوکر
بو سیاسی میراث ، آنه هه غامو نیاسی فکری ؛
ده موقرات دولک عننه سی حاله کلور . بو عننه نی
باشا تاق اولانلر ، بهریقله سک عیارنده ده کیلدرلر .
محافظة کارلر ، ده موقراسی به فارشی سرت بر جبهه
آلورلر . داخلی مشکلاتی آرتدیریورلر . اسی
دولت شکنک « وطنه جوق داهای نافع اولدوغندن »
بحث ایدیورلر . بوده سبب د کیلدر . آریستوقراتلر ؛
ده موقراتلرک ویرکی طرزینی منفعتلرینه موافق بولیور .
لردی . بوده بزه آریستوقراتلرله ده موقراتلر آراسنده کی
سرت جدال شکلی بک کوزهل ایضاح ایدهر .
آنه ؛ آریستوقراسینک کوزی ایسارطاده ایدی .
ایسارطا ، اووقت ، آنه نك تام معناسیله ضدی ،
یعنی ایلک آریستوقراط بر دولتی . ایسارطانک مظفرتی ،
آنه آریستوقراسینک خوشنه کیده ییاردی .
کورولویورک : داخلی سیاسته عائد بر مسئله نك « وطن
اخاتی » شکنده قبول و تلقی ایدیله سی ایچین مختلف
سببلر موجوددر . آنه ده موقراسینک بحرالی
بر زماننده داهای شدتلی بر فعالیتنه کچدیکی آکلاشیلان
آریستوقراط زمره حقنده اتحاد ایدیلن تدبیرلردن
بحث ایتشدک (مقاله : ۳) . اشته صوقراط ،
بوزمره نك ذهنیتیه طرفداردر . یالکز آراده شو
فرق وارددر : آریستوقراط زمره ؛ مبین اقتصادی
منفعتلرک آرقاسنده قوشدوغی ، هر واسطه دن استفاده به
چالیشدینی حالده صوقراط ، قناعتلرینه کوره حرکت
ایتشدر . اونک ایچین صوقراطک ثلومی سیاسی
حیاتده باشلی باشنه بر حادده در . صوقراطک ثلومنده ،
حالا بویوک بیله بزه تقدیر اویاندران شی ؛ دهرین
بر پیغامر ایماننک حاکم اولاسیدر . وبو بویوک
ایماندرک : اونی - عمومی فکرلرینی ائی بیلمه دیکمز
حالده - حالا باشاتور .

م . ن . می

«کوبو» نظر زنده شعر و شاعر

ایکجی پرده

شارقیك مقدمه

ایلك بهار منادیلری قیشك كهنه لباسنی صیرتندن
جكوب آلمایه چالیشیرلر .
صحنه آیدینلار وایلك بهار منادیلرینی تمثیل ایدهن
أركك وقیز جوجوقلرك آلائی ایدهرك صاناشدقلری
اختیار قیشك کورورور .

ایلك بهار منادیلرینك شارقیسی

ایرون آرقاداشلریمیزی ، کون دوغمان اول
اویاندیرارق ، اورمانك بوتون گوشه لرنده آریوروز .
اونلری قوشلرك شارقیسیله چاغیریوروز ؛
دالرك سالانیسیله اونلره اشارت وریوروز .
اونلرایچین ، بولوطلرك شمعنیسی ایچنده بوتون
کوزه لککرمیزی یایوب صاجیوروز .
محتشم ثلومه ، بزم کولوشمزه التحاق ایتسین
دیبه کولوبوروز .
زمانك طورباسنی بیرتیوروز و اونك غنیمتی آلدن
آلیوروز ؛ سن بزه قلبکی ویره جكك ای قیش .
قلبك نتره ییچی یاراقلرده بارلایه جق و جیچکلرده
قیریلوب بارچالاناجق .

قیشك شارقیسی

براقیک بنی ، براقیک بنی کیهیم .
شمالك بوزلرینه دوغرو یلکین آجیوروم ؛
طوکش ساحلار سکونه دوغرو .
کولوشکیزک بری ده کل دوستلرم : بنم وداع
شارقیلریمی یکی کلنی استقبال ایدیچی شارقیلره تحویل
ایدیورسکز .
لاکن بوتون اشیانك قلبی بنی ابدی روندایچنده
برعده طوتیورور .

ایلك بهار منادیلرینك شارقیسی

بز حیاتك هر برده بوصوبه یاغش جا-وسلری بز .
سنگ سولنون ساعتلیكك صوك احتیاطنی ،
روزکار اونلری کندی هوسنه داغیتسین دیبه ،
سندن چالقی ایچون حاضرز .

ایلك بهارك اسیرلرینی محافظه ایتدیکی برده ،
سنی چیچکدن زنجیرلره باغلايه جفز . زیرا
بیلیورزكه اسکی کول رنکی پاچاورالریكك
آلنده کنجلكك بوتون جواهرلرینی طاشیورسك .

جهول الیه اكرم

کوبو، دوینوسیله دوشونجه سی هم عیار دینه جك
صورنده قوتلی اولان سه ویلی ودرین بر متفکر در .
بك کیشف، فقط اوزون - ورمه بن حیاتی، سه وهن
قلیله دوشون قافاسنی تألیفه وقف ایدهن بو مؤثر
فیلسوف شبهه سزكه صنعت حقنده ده سویله جکدی .
نته کیم «بو کونک بدیعانی مسئله لری : Les problèmes
de l'Esthétique contemporaine» ایله «اجتماعیات
کوزیله صنعت : L'art au point du vue socio
logique» عنوانی اثرلری بواندیشه نك محمولدر .
کوبو ، «شعر و شاعر» مقاله سنده یازدینم وجهله ،
بالدات شاعر اولدینی ایچین شعرلی صلاحیتله آکلامشدی ؛
حکیم اولماسی ده بو آکلایشنی اك جدی بر شکلده
افاده یه امکان وردی . بر آرز صوکر اوقویا جفکز
ساطیرلرده شعرلی ایچمش و اونك یارایچی مستیسی
دویمش بر آدامك كله حاله انقلاب ایدهن سه زیشلرینی
بولاجسکز :

[رؤیا، اصلا اوندن آیریلایان امید ایله برابر
اك طائلی برشیدر . او، دورادور مفکوره ایله بزه
یاقین اولان شأیت آراسته ، کوكله بر آراسته
سه زیلن برکوبرودر . رؤیالرك اك کوزه لی ایه شعر در .
شعر، سیریوس (شعراي عانی) ییلدیزی دوغدینی وقت
دکزك سطحنده اوزانان ، دالغالرك خفیف رعشه لری
اوستنده ضیالرك سوروکله یوب جکدیکی بیاض بر
ستونه بکزه ر . بو ستون، دکزك نهایتلرکی ایله
کوللرك ده رینلکی آراسته سیریوسی ، بوبارلاق
ییلدیزی بر شعاع ایله کره مزه ربط ایدهر .

صنعتك ممتازینی شونده دركه او هیچ بر شیئی
اثبات ایتمز ، هیچ برشی حقنده دلیل کوسته رمز .
بونكله برابر قیلمیزه ردی ممکن اولمایان بعضی شیلری
صوقار . اونك ایچین (حسن) ه تفوق ایدهن هیچ
بر شی یوقدر . اولغون بر عالم ، ابرکین بر مدق
اولدینکزه ابنایورسکز ؛ فقط سزده سه ویورسکز
وصراسته بر جوجوق کیی آغلا یورسکز . عقلکیز
بوکار رضا کوسته رمه یور ؛ حتی وار . فقط بوکار غما
اوسزی آغلامقدن منع ایدمه یور . عالم ده شاعرک
کوز یاشلرنده کی طائلی تیسلمره مالک اولاجق . حتی
اك صوئوق روحلرده بیله اویانمایه حاضر ، مقابله یه
آماده بر جوق صدالر وارد . تصادفاً ذهنه وارد
اولش بسیط بر فکر ، شعورک ده رینلکرنندن
نامعدود فکرلری دعوته کفایت ایده ییلر . و بوتون
بوفکرلر ، اك ساکنانه سنه وارنجه یه قداره ، صداسی
سزده عکسلر یابان برقلب تشکیل ایدهرلرکه بوقلب ؛
سزك دوشوندیککز ، سزك حسن ایتدیککز
ونهایت سزك سه ویدیککز شیلدر .

ایشته حقیقی شاعر ، بوسلری اویاندیراییلنلردر !
علمه کلنجه بو ، مدرکه طرفندن قیص قیوراق

یاقالانان ، فقط محدود و معین اولان فکرلردن
مرکبدر . بو اعتبارله علم ، ذکاتک ظفرینه و اونك
بر نوع حضور و سکونه دلالت اینکده در . حالبوکه
شعر ، بالعکس بر جوق فکر و حیلرك تحریرکندن
تولد ایدهر ، مفکره هر دفعه سنده بولری ضبط
و تسخیر ایدمه دیکی ایچین مضطرب اولور ، او ،
انقطاع قبول ایتمز ، ابدی بر تلقیندر .

شعر ، ایشته موج و داتک لوش ، متحرک
و بی نهایت اعماقنه آتیش بر نظر ! ...
عالمیز ، قوبولرك ده رینلکرنده کی معدنچیلره
بکزه رلر ؛ آنجاق جوارلری آیدینلقدر ، دیکر طرفلر
قارا کلق و مجهول . . . ساده جه ایچنده حرکت
ایتدیکمز ضیادار دأثره یی آکلامقله اکتفا ایتك ،
بزدن قاچان قسمی کندیمزه خاطر لاتعسزین نظریمیزی
بو مسین منطقه داخلده حبس ایتك آرزوستندن
باشقانه اولاییلر . بوايه ، معدن لامباسنك تیرره
شعله سنی بیله بیله اوفله مک اولاجقدر .

شعر ، عالمک مجهولی اولان شیلری اعظام ایدهر ،
بو بولتور . ناصلكه آغاچلرك کولکری ، درین
سارلرك آلتنده نامعدود بوشلقلره اونك دالارینی
یایوب بوکسه کتجك اولان نسخ حیاتی بی اتمک ایچین
طوبراقلرك آلتنه صوقولور و اورایه دال بوداق
سالارسه ، روحزده یکیدن قوت و حمله قازانه ییلمک
أملیله نامتناهی مفهومه کندیسنی توجیه
ایدهر . بر هیئت دعواسی بزه ذهنی بر اطمئنان
ویره ییلر ؛ فقط نامتناهی سایه عطف ایدیلن نظرلر ،
بزده مبهم بر اضطراب ، ییلمکله سیلینه بن و سمانك
شعری وجوده کتیرهن بر آرزو اویاندیرر . عالم
دائما بزی تظمین ، سؤالریمزه جواب ویرمه یه
چالیشیرلر ؛ حالبوکه شعر بالذات سؤالره بزی تسخیر
ایدهر . عقل و تجربه ایله بولق : ایشته علم ! ...
خیال یاردیمیه دویمق ویا اولدن حسن ایتك . ایشته
اك بوکسك شعر ! ... علم و بالخاصه فلسفه ؛ اول
حالا معلوم اولان بو بوک شیلری ، بو بوک فقط آجیق
افقلری حسن ایدهرک ، صوکر ، هنوز مجهول
اولنلری و آنجاق باشلانقیچلری آلاجا قارا کلفلر
ایچریننده سه زیله ییلنلری اولدن دویارق هر زمان
شاعرانه ماهیتلرینی محافظه ایدهرکدر . دیکر جهندن
علم ایله فلسفه نك تولید ایتدیکی الهاملر هم دائما
اسکی قالمش ، همده دائما یکیشمشدر . فی الحقیقه
کاشانك منظره سی عصردن عصره دکیشمکده در .
بالدات حیاتك ادوارینی تعقیب ایدهرک ، ارضی دأثراً
مادار دولشان سیاحلر ایچین ممکن اولان شیلری
ألده ایتك قابلدنر . اونلر باشلری اوزرنده ، بالآخره
نظرلرندن تغیه غروب ایدهرک ییلدیزلرك دوغوشلرینی
کورورلر و بو ، سیاحلر لساننده سمانك بوتون
تنوعانی طایفه ییله جکلرینی امید ایتك معناسینی افاده ایدهر .